

ด่วนที่สุด

ที่ อด ๐๐๒๓.๖/ว ๓๓๓๑

ศาลากลางจังหวัดอุดรดิตถ์
ถนนประชานิมิตร อด ๕๓๐๐๐

๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทางวิธีการกำจัดผักตบชวาและวัชพืชในแหล่งน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองการบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ และนายกเทศมนตรีเมืองอุดรดิตถ์
อ้างถึง หนังสือจังหวัดอุดรดิตถ์ ที่ อด ๐๐๒๓.๓/ว ๕๔๔๒ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๔
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๐.๓ /ว ๓๑๘๙
ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ จังหวัดอุดรดิตถ์ ได้แจ้งแนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำจัด
จัดเก็บ และการแปรรูปผักตบชวาเป็นสารบำรุงดิน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวทางปฏิบัติในการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหาผักตบชวาในภาพรวมได้ทั้งระบบ เนื่องจากผักตบชวาเป็นวัชพืชน้ำที่ส่งผลกระทบต่อหลาย
ภาคส่วน เช่น การชลประทาน การประมง การคมนาคมทางน้ำ และคุณภาพน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาคประชาชนที่
อาศัยอยู่ในชุมชนบริเวณริมแม่น้ำ ประกอบกับผักตบชวามีลักษณะการแพร่พันธุ์ที่รวดเร็วและกระจายตัวเป็น
วงกว้างและได้รับข้อร้องเรียนจากประชาชนในบางพื้นที่ว่า มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งที่เลือกใช้
วิธีการกำจัดผักตบชวาไม่ถูกต้อง เช่น การใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพน้ำ

จังหวัดอุดรดิตถ์พิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการกำจัดผักตบชวาและวัชพืชในแหล่งน้ำ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
จึงขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

๑. ดำเนินการกำจัดผักตบชวาตามหลักการแนวทางการกำจัด จัดเก็บ และการแปรรูป
ผักตบชวาเป็นสารบำรุงดิน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๐.๓/ว ๕๗๔๒
ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำจัด จัดเก็บ และการแปรรูป
ผักตบชวาเป็นสารบำรุงดิน และหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๒๐.๓/ว ๒๖๔๔ ลงวันที่
๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำจัด จัดเก็บ และการแปรรูป
ผักตบชวาเป็นสารบำรุงดิน เพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผักตบชวา
ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน โดยให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๒. ศึกษาคู่มือการจัดการผักตบชวา ที่จัดทำโดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๕
เพื่อพิจารณานำแนวทางในการดำเนินการกำจัดผักตบชวาที่เหมาะสมไปปรับใช้กับสถานการณ์ปัญหาผักตบชวาในพื้นที่
 ทั้งนี้ สำหรับวิธีการกำจัดผักตบชวา ขอความร่วมมือให้เลี่ยงการใช้สารเคมีในการกำจัดผักตบชวา เนื่องจากสารเคมี
ทุกชนิดล้วนมีผลอันตรายต่อสุขภาพผู้ใช้และสิ่งแวดล้อมไม่มากนัก้อย อีกทั้ง อาจส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำ
ระบบนิเวศทางน้ำทั้งระยะสั้นและระยะยาว ควรพิจารณากำจัดผักตบชวาโดยวิธีกล (Mechanical Control)
คือ การใช้แรงคน แรงสัตว์ เครื่องมือหรือเครื่องจักรช่วยในการกำจัดผักตบชวา เป็นวิธีการหลัก ซึ่งสามารถทำได้ง่าย
สะดวก และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ขาดความพร้อม

/ในด้านเครื่องจักร...

ในด้านเครื่องจักรหรืออุปกรณ์การจัดผักตบชวา สามารถประสานหน่วยงานหลัก คือ กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมเจ้าท่า และกรมชลประทาน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงที่มีความพร้อม ร่วมบูรณาการ ในการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาโดยเร็ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป สำหรับอำเภอขอความร่วมมือแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ทราบและดำเนินการต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสทวิช อภิชัยวิศรตุล)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานบริการสาธารณะท้องถิ่นฯ

โทร.๐-๕๕๔๐-๓๐๐๘ ต่อ ๓

ผู้ประสาน นางศรัณย์ลักษณ์ ภูลวรรณ ๐๘-๘๒๘๐-๘๔๑๒

ด่วนที่สุด
ที่ มท ๐๘๒๐.๓/ว ๓๕๘๔

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทางวิธีการกำจัดผักตบชวาและวัชพืชในแหล่งน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นทางการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๐.๓/ว ๕๗๔๒ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๔

๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๒๐.๓/ว ๒๖๔๔ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือการจัดการผักตบชวา

จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งแนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำจัด
จัดเก็บ และการแปรรูปผักตบชวาเป็นสารบำรุงดิน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวทางปฏิบัติ
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผักตบชวาในภาพรวมได้ทั้งระบบ เนื่องจากผักตบชวาเป็นวัชพืชที่ส่งผล
กระทบต่อหลายภาคส่วน เช่น การชลประทาน การประมง การคมนาคมทางน้ำ และคุณภาพน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ภาคประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบริเวณริมแม่น้ำ ประกอบกับผักตบชวามีลักษณะการแพร่พันธุ์ที่รวดเร็ว
และกระจายตัวเป็นวงกว้าง อย่างไรก็ตาม กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับข้อร้องเรียนจากประชาชน
ในบางพื้นที่ว่า มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งที่เลือกใช้วิธีการกำจัดผักตบชวาไม่ถูกต้อง เช่น การใช้
สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพน้ำ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการกำจัดผักตบชวาและ
วัชพืชในแหล่งน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ส่งผลกระทบต่อ
สิ่งแวดล้อม ขอความร่วมมือจังหวัดดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้

๑. แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ ดำเนินการกำจัดผักตบชวาตามหลักการแนวทางการกำจัด จัดเก็บ และการแปรรูป
ผักตบชวาเป็นสารบำรุงดิน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๐.๓/ว ๕๗๔๒
ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำจัด จัดเก็บ และการแปรรูป
ผักตบชวาเป็นสารบำรุงดิน และหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๒๐.๓/ว ๒๖๔๔ ลงวันที่
๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำจัด จัดเก็บ และการแปรรูป
ผักตบชวาเป็นสารบำรุงดิน เพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผักตบชวา
ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน โดยให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ ศึกษาคู่มือการจัดการผักตบชวา ที่จัดทำโดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๕
เพื่อพิจารณานำแนวทางในการดำเนินการกำจัดผักตบชวาที่เหมาะสมไปปรับใช้กับสถานการณ์ปัญหาผักตบชวาในพื้นที่
ทั้งนี้ สำหรับวิธีการกำจัดผักตบชวา ขอความร่วมมือให้เลี่ยงการใช้สารเคมีในการกำจัดผักตบชวา เนื่องจากสารเคมี
ทุกชนิดล้วนมีผลอันตรายต่อสุขภาพผู้ใช้และสิ่งแวดล้อมไม่มากนัก อีกทั้ง อาจส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำ
ระบบนิเวศทางน้ำทั้งระยะสั้นและระยะยาว ควรพิจารณากำจัดผักตบชวาโดยวิธีกล (Mechanical Control)
คือ การใช้แรงคน แรงสัตว์ เครื่องมือหรือเครื่องจักรช่วยในการกำจัดผักตบชวา เป็นวิธีการหลัก ซึ่งสามารถทำได้ง่าย สะดวก

/และมีผลกระทบ...

และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ขาดความพร้อมในด้านเครื่องจักร หรืออุปกรณ์การกำจัดผักตบชวา สามารถประสานหน่วยงานหลัก คือ กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมเจ้าท่า และกรมชลประทาน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงที่มีความพร้อม ร่วมบูรณาการในการปฏิบัติงาน เพื่อแก้ไขปัญหาโดยเร็ว

๒. ให้จังหวัดเตรียมแผนการเฝ้าระวังและติดตามการจัดการผักตบชวาและวัชพืชขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะในช่วงฤดูที่ฝน ที่มีน้ำไหลหลากปริมาณมาก โดยไม่ให้มีการใช้สารเคมีในการกำจัดผักตบชวาในแหล่งน้ำ ส่งเสริมการนำผักตบชวาไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับอันตรายและผลกระทบของการใช้สารเคมีต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อมทางน้ำ รายละเอียดปรากฏตาม QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริพันธ์ ศรีคงพลี)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
กลุ่มงานทรัพยากรธรรมชาติ
โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๒ - ๒๑๑๓
โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๒๐๖๖
ผู้ประสานงาน นางสาวจริดา จิตราวัฒน์